

LEMPÄÄLÄN KUNNAN KOULUKULJETUSPERIAATTEET 1.8.2021 ALKAEN

YLEISET PERIAATTEET

Perusopetuslain 32 §:n mukaisesti perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavalla oppilaalla on oikeus saada maksuton koulukuljetus, jos hänen koulumatkansa on päälle viisi kilometriä. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettuun päivähoitopaikasta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoitopaikasta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia. Jos oppilas otetaan muuhun kuin POL 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispäikeyteen, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus valvottuun toimintaan.

Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on poikkeustapauksissa oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä saattokorvaus. Saattokorvauksena maksetaan julkisen joukkoliikenteen koulukuljetuksesta perimän korvauksen suuruisen määrä. Ensisijainen kuljetustapa on aina taksilla tai linja-autolla järjestetty kuljetus. Päätöksen saattokorvauksen myöntämisestä tekee kuljetuksista päättävä viranhaltija.

Oikeus saada kuljetus

Oppilaan oikeus saada kuljetus koskee niitä tapauksia, joissa oppilaalla on POL 6 §:n 2 momentin mukaisesti oikeus käydä lähikoulua, omakielistä koulua tai kunnan osoittamaa muuta koulua.

Jos oppilas hakeutuu muuhun kuin lähikouluunsa tai kunnan osoittamaan kouluun, asetetaan POL 32 §:n 3 momentin nojalla oppilaaksi otton edellytykseksi, että oppilaan huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Koulumatka

Esioppilaiden ja perusopetuksen oppilaiden varsinaisella koulumatkalla tarkoitetaan oppilaan päivittäistä kodin/asunnon ja koulun välistä matkaa, jonka oppilas kulkee kouluun mennessään ja sieltä palatessaan. Koulukuljetukset järjestetään ja korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Kunta järjestää kuljetuksen vain väestörekisteriin merkittyyn kodin osoitteeseen. Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää kuljetusta koko matkalle, vaan kuljetus voidaan järjestää vain osalle matkasta. Matka, joka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin, on pisimmillään omavastuumatkoina käytetty kilometriraja. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jos oppilaan koulumatka on järjestetty linja-autolla

tai taksilla, voi hän joutua kävelemään osan matkasta (enintään 5 km), ellei koulumatkaan päivittäin käytetty aika ylitä ao. tuntirajoitusta.

Koulumatka suunnitellaan siten, ettei esikoululaisen tai koululaisen päivittäinen koulumatkoihin ja odotuksiin kuluva aika ylitä laissa säädettyä 2,5 tai 3 tuntia.

Matka-aikaa laskettaessa sovelletaan Suomen Kuntaliiton julkaiseman henkilökuljetusoppaan keskimääräistä kävelyaikaa seuraavasti:

esiopetuksessa olevan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 15 minuuttia

1-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 14 minuuttia

2-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 13 minuuttia

3-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 12,5 minuuttia

4-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 12 minuuttia

5-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 11,8 minuuttia

6-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 11,6 minuuttia

7-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 11,4 minuuttia

8-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 11,2 minuuttia

9-luokan oppilaan kävely aika 1 kilometrin matkalla on 11 minuuttia

Muut perusteet

Jos koulumatkan pituus on alle päätetyn kilometrirajan ja vaaditaan maksutonta koulukuljetusta, on asiasta oltava ao. tahon (lääkäri, koululääkäri, psykologi, sosiaalityöntekijä, lastensuojelutyöntekijä, kouluteiden turvallisuutta arvioiva työryhmä tai vastaava) lausunto, jossa todetaan yksilöity tarve ja perusteet kuljetukselle. Hakemuksen perusteena tulee olla lausunto, josta ilmenee ajanjakso, jona koulukuljetus on tarpeellinen sekä esitys kuljetusmuodosta (esim. tarvitsee taksikuljetuksen liikuntarajoitteen takia.) Päätöksen tekee koulukuljetuksista vastaava viranhaltija.

Päätös tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Myös asiantuntijalausunnat on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyviä (esim. pysyvä liikuntarajoite). Eriyistapauksissa, kuten terveydellisten syiden perusteella tapahtuvissa kuljetuksissa, voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhyemmäksi ajaksi.

Tilapäinen kuljetus

Tilapäinen ja määräaikainen koulukuljetus myönnetään vasta huoltajan esitettyä asiantuntijalausunnon koululla tai sivistystoimessa (esim. tapaturmat). Lausunnossa on oltava selvä maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta, kuljetustavasta sekä ajankohdasta.

Pääperiaatteet kuljetuksissa

Pääperiaatteena koulukuljetusten järjestämisessä on turvallisuus, tasapuolisuus, taloudellisuus ja tarkoituksenmukaisuus. Kuljetukset järjestetään lyhyintä reittiä pitkin ja edullisinta kulkuneuvoa käyttäen. Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan useampia eri kuljetusmuotoja. Pääsääntöisesti koulukuljetuksissa käytetään aikataulultaan sopivaa linjaliikennettä. Tilausliikennettä ja taksia käytetään tai huoltajalle maksetaan saattoavustusta, jos:

- linjaliikenne puuttuu tai sen reitit ja aikataulut ovat koulukuljetukseen soveltumattomat
- oppilas ei pysty terveydellisistä syistä käyttämään linjaliikennettä

Lempäälän kunta ei vastaa erillisistä kuljetuksista huonoissa keliolosuhteissa eikä joukkoliikenteeseen kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden aikana. Näissä tapauksissa päätös oppilaan kouluun lähettämisestä on huoltajan vastuulla. Ongelmatilanteessa kuljettaja ottaa yhteyttä ko. koulun koulusihteriin tai rehtoriin. Tieto vanhemmille menee suoraan kuljettajalta ja/tai koulun kautta.

Odotusaika

Koulukuljetusten sujuvuus edellyttää **oppilaiden olemista riittävän ajoissa (vähintään 5 min. ennen) sovitussa noutopaikassa**. Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on vanhempien vastuulla.

Vanhempien on aina ilmoitettava koululle ja kuljettajalle hyvissä ajoin etukäteen, jos lapsi ei tarvitse jonain päivänä kuljetusta tai jos aikatauluihin tulee muutoksia. Jos lapsi haetaan koulusta, on myös siitä ehdottomasti ilmoitettava koululle ja kuljettajalle.

Kunta voi periä turhien ajojen kustannukset vanhemmilta.

Kuljetuksen tarve säännöllinen ja pysyvä

Koulumatkaedulla vastataan säännölliseen ja pysyvään kuljetustarpeeseen. Mikäli kuljetustarvetta ei ole joka päivä, tulee kuljetustarve ilmoittaa koululle ja kuljettajalle mielellään kuukauden jaksoissa etukäteen kuljetusten järjestelemiseksi. Kuljetustarve tulee olla kuitenkin ehdottomasti tiedossa seuraavat kaksi viikkoa etukäteen. Mikäli kuljetustarvetta ei ilmoiteta em. tavalla, ovat vanhemmat velvollisia hoitamaan kuljetukset.

Kuljetusten järjestäminen

Kunnan tehtävänä on järjestää oppilaiden kuljetus ja päättää oppilaan oikeudesta saada kuljetus, kuljetusreitit sekä perusteet, joilla määritellään kuljetuksen järjestäminen.

Pääperiaate on, että kuljetus järjestetään halvinta kulkuneuvoa käyttäen (linja-auto) päätien varresta. Mikäli kuljetus järjestetään taksilla, kuljetus järjestetään ns. keräilypaikoilta. Koulukuljetus ei tarkoita ovelta ovelle kuljetusta. Koulumatka mitataan lyhintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin kodin portilta koulun tontin portille.

Kuljetuksia ei järjestetä eikä korvata:

- 1. luokasta lähtien hoitopaikasta kouluun eikä koulusta hoitopaikkaan
- terapia-, lääkäri-, hammaslääkäri-, yms. käynteihin
- kerhokuljetuksia koulun ja muiden tahojen kerhoihin tai kerhoista
- yksittäisten ja epäsäännöllisten päivien kuljetuksia
- tilapäisiin asuin- ja hoitopaikkoihin

- jos oppilaan huoltajilla on yhteishuoltajuus, järjestetään kuljetus vain siitä osoitteesta, joka on väestörekisterissä merkitty oppilaan osoitteeksi, mikäli kuljetuskriteerit täyttyvät
- petoeläinhavaintojen perusteella – tarkastellaan tapauskohtaisesti riistanhoitoyhdistyksen lausunnon perusteella

Liikenneturvallisuus

Huoltajat ovat velvollisia opastamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

Lempäälän kunnan opetuspalvelut painottaa vanhempien vastuuta lastensa koulumatkoista. Vanhempien on opastettava ja neuvottava ja tarpeen mukaan kuljettava mukana ja saatettava lasta, kunnes hän oppii itse kulkemaan ja huomioimaan liikennettä. Koulukuljetuksessa olevien lasten huoltajat vastaavat siitä, että lapsi pääsee turvallisesti autoon ja autosta kotiin.

Oppilas on koulun vastuulla noustuaan autosta kouluun ja koulun päättymisestä autoon nousuun.

Liikennöitsijöiden/autoilijoiden vastuu kattaa matkan autoon noususta kotipysäkiltä tai kokoontumispaikalta koulun pysäkille jättämiseen ja toisin päin.

Koulut/sivistystoimi tiedottaa poikkeustapauksista edelleen liikennöitsijöille/autoilijoille ja koteihin. Kaikki tahot käyttävät tarvittaessa suoraa tiedottamista (vanhemmat, koulu, liikennöitsijät/autoilijat ja sivistystoimi).

Liikenne- ja viestintäministeriö edellyttää, että koulukuljetusauto on merkittävä edestä ja takaa omalla kilvellä, jonka voi korvata taksissa valaistulla koulukyytikuvalla. Autossa on oltava mukana tilaajan antama kuljetusluettelo oppilaista. Oppilaiden on käytettävä turvavyötä. Myös kuljettajan tulee käyttää turvavyötä koulukuljetuksissa. Kuljetuksissa noudatetaan ministeriön päätöstä koulu- ja päivähoitokuljetusten kuormituksesta ja turvallisuusjärjestelyistä.

Alkolukko on pakollinen 1.8.2011 alkaen tilausajoina ajettavissa koulukuljetuksissa. Alkolukotonta autoa on mahdollista käyttää tilapäisesti enintään viisi päivää esimerkiksi auton korjauksen takia.

Laki järjestyksenpitämisestä joukkoliikenteessä oikeuttaa kuljettajan poistamaan häiriötä aiheuttava matkustaja, joka kielloista huolimatta jatkaa häiriön aiheuttamista. Matkustajaa ei saa kuitenkaan poistaa, jos siitä aiheutuisi vaaraa hänen terveydelleen. Häiriön tuottamisesta voidaan oppilaille antaa kirjallinen huomautus ja kahden huomautuksen jälkeen evätä kuljetus. Sama koskee myös oppilaita, jotka irrottavat turvavyön autossa ajon aikana.

Oppilas voi vaikuttaa omaan turvallisuuteensa myös koulukuljetuksen ja julkisen liikenteen käyttäjänä. Kuljettajalle on taattava työrauha, jotta hän voi keskittyä ajamiseen. Oppilaat eivät saa myöskään häiritä muita matkustajia.

ESIOPETUKSEN KULJETUKSET

Perusopetuslain 32 §:n mukainen maksuton koulumatkaetu koskee myös esioppilasta siinä tapauksessa, että hänen matkansa kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitetusta päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi. Hänellä on oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Mikäli em. matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi, on hänellä oikeus maksuttomaan kuljetukseen.

Maksuton kuljetus järjestetään esioppilaille, jotka ovat lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitetussa päivähoidossa esim. vuoropäiväkodissa tai perhepäivähoidossa.

Kuljetus järjestetään **sovituilta kokoontumispaikoilta kouluun ja vastaavasti koululta sovituille kokoontumispaikoille**. Maksuton koulukuljetusetu ei koske kuljetuksia kotoa varhaiskasvatukseen eikä varhaiskasvatuksesta kotiin eikä myöskään aamu- ja iltapäivätoiminnan kuljetuksia. Vanhemmat ovat velvollisia huolehtimaan kuljetuksista ko. tapauksissa. Koulukuljetus järjestetään vain yhdestä paikasta kouluun ja vastaavasti paluukuljetus vain yhteen paikkaan eikä se voi vaihdella eri päivien mukaan eri paikkoihin. Oppilaiden kokoontumispaikat määritellään yhteistyössä sivistystoimen, kuljettajien ja koulujen kanssa.

Jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten varhaiskasvatukseen lasten varhaiskasvatuksesta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä (POL 32§ 3 mom.)

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN KULJETUKSET

Hallituksen esityksessä (HE 57/2003) lain perusteluiksi todetaan, että lasten aamu- ja iltapäivätoiminta ei saa lisätä kunnan maksuttoman koulukuljetuksen kustannuksia. Pääsääntöisesti toimintaan osallistuvilla oppilailla ei ole lain mukaan subjektiivista oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen. Esioppilaille ja 1. – 2. luokkalaisille aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuville oppilaille ei järjestetä maksutonta koulukuljetusta. Oppilaat kulkevat toimintaan itsenäisesti tai kuljetuksista huolehtivat vanhemmat.

ERITYISET KULJETUSPERUSTEET KOULUITTAIN

Peruseriaatteet:

- oppilaille järjestetään koulukuljetus koulumatkan pituuden perusteella, jos koulumatka on yli 5 kilometriä.
- Koulukuljetus järjestetään väestövastuulääkäriin, koululääkäriin, erikoislääkäriin, psykologin, sosiaalityöntekijän, lastensuojelutyöntekijän tai vastaavan tahon lausunnon perusteella.

Kanava

Maantietä 190 (entinen valtatie 9) koulutienään käyttäville (niillä osin kun tiellä ei ole kevyen liikenteen väylää) oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus.

Kelho

Valkeakoskentietä koulutienään käyttämään joutuville esi.-6. luokkalaisille oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus.

Lastunen

Maantien 130 (entinen valtatie 3) ylittämään joutuville ja sitä koulutienään käyttäville esi.-6. luokkalaisille oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus linja-autolla.

Lempainen

Vesilahden tietä osuudella Toutosentie – Vesilahden kunnan raja koulutienään käyttävät esi – 6. luokkalaiset oppilaat saavat kuljetuksen.

Mattila

Maantien 190 (entinen valtatie 9) ylittämään joutuville ja sitä koulutienään käyttäville esi.-6. luokkalaisille oppilaille järjestetään maksuton koulukuljetus.

Nurmi

Pirkkalantietä välillä Vanha Rantatie – Nurmen ja Säijän oppilaaksiottoalueen raja (matkalla ei ole kevyenliikenteen väylää) koulutienään käyttämään joutuville esi. – 6. luokkalaisille järjestetään maksuton koulukuljetus linja-autolla.

Säijä

Pirkkalantietä koulutienään käyttämään joutuville esi – 6. luokkalaisille järjestetään maksuton koulukuljetus linja-autolla.

SAKSAN KIELEN OPETUS

Vapaaehtoinen saksan opiskelu alkaa 4. vuosiluokalta. Ryhmän vähimmäiskoko on 16 oppilasta, eikä A2 – kielen ryhmää välttämättä muodostu kaikille kouluille. Koska kielen valinta on vapaaehtoista, myöskään koulukuljetuksia saksan kieltä opettaville kouluille ei järjestetä, vaan vanhemmat vastaavat ja järjestävät kuljetukset itse.

PAINOTUSLUOKAT

Lempäälän kunnan yläkouluissa on painotusluokkia, joihin oppilaat valitaan pääsykokeiden perusteella koko kunnan alueelta. Luokalle hakeutuminen on vapaaehtoista, joten huoltajat vastaavat kuljetuksista.

ERITYISOPETUS

Pienten erityisoppilaiden koulumatkat tapahtuvat pääsääntöisesti taksilla. Lapsen itsenäistyessä ja hänen liikenteessä liikkumisedellytystensä kasvaessa, siirrytään tapauskohtaisesti itsenäiseen koulumatkojen kulkemiseen linja-autolla.

TOISEN ASTEEN OPPILAITOSTEN KULJETUKSET

Maksuton koulukuljetus koskee vain perusopetuslain alaisia perusopetuksen kuljetuksia. Lempäälän kunta ei järjestä maksuttomia koulukuljetuksia toisen asteen oppilaitoksiin. Tämä koskee myös opiskelua Lempäälän lukiossa.

KOULUMATKAKUSTANNUSTEN KORVAAMINEN TOISEEN KUNTAAN

Äidinkieleltään ruotsinkielinen perusopetuksen oppilas saa maksuttoman koulukuljetuksen ruotsinkieliseen opetukseen Tampereelle POL 6 §:n perusteella. Vastaavasti äidinkieleltään ruotsinkielinen esioppilas saa maksuttoman koulukuljetuksen ruotsinkieliseen esiopetukseen Tampereelle em. lakipykälän perusteella. Esi-2. luokan oppilaat kulkevat pääsääntöisesti taksilla ja oppilaat 3. luokasta lähtien linja-autolla.

Muilla perusteilla ei myönnetä maksutonta koulukuljetusta toiseen kuntaan. Tämä koskee myös opiskelua sekä kansainvälisessä koulussa että erityispainotteisissa peruskouluissa.

Tampereen erityiskoulujen oppilaita koskevat samat perusteet kuin kunnan omassa erityisopetuksessa olevia oppilaitakin.

Kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää koulukuljetuksia perusopetukseen valmistavaan opetukseen.